

Dnr 2016/179

Finansinspektionen
Markus Ribbing
103 97 Stockholm

Samrådsyttrande avseende Nordea Banks fusionsplaner

Inledning

Nordea Bank AB (publ), nedan Nordea, påbörjade under 2015 officiella förberedelser för att omvandla dotterbolagen Nordea Bank Danmark A/S (NBD), Nordea Bank Finland Abp (NBF) och Nordea Bank Norge ASA (NBN) till filialer i Nordea. Som del av denna process har Nordea för vart och ett av bolagen upprättat fusionsplaner som är föremål för Finansinspektionens godkännande. Riksgälden har tillsammans med Riksbanken beretts tillfälle att inkomma med synpunkter rörande effekterna av Nordeas planer inom respektive myndighets ansvarsområde.

Sammanfattning

En ombildning av Nordeas legala struktur skulle, genom en kraftig ökning av moderbolagets tillgångar och garanterade insättningar, medföra att Sveriges formella ansvar för både insättningsgaranti och resolution utvidgas. Detta är emellertid inte synonymt med att svenska statens finansiella åtagande vid en framtida kris i Nordea ökar. För det första innebär den nya ordningen för bankkrishantering, som sedan ikraftträdandet av lagen (2015:1016) om resolution den 1 februari 2016 gäller i Sverige, att kostnaderna för krishantering i första hand ska bäras av bankens ägare och långivare, inte av staten. För det andra innebär ombildningen till en filialstruktur, allt annat lika, att förutsättningarna för en effektiv och ordnad hantering av en eventuell kris i Nordea sannolikt väsentligen förbättras. För det tredje bedömer Riksgälden att möjligheterna att kunna dela de kostnader som i exceptionella fall skulle kunna bäras av staterna inte i praktiken påverkas nämnvärt av filialiseringen. Utifrån dessa faktorer är Riksgäldens sammantagna bedömning att statens risk avseende insättningsgaranti och resolution vid en framtida finanskris inte påverkas i någon större grad av Nordeas fusionsplaner. Mot denna bakgrund och utifrån Riksgäldens ansvarsområden ställer sig Riksgälden positiv till att filialiseringen genomförs.

Bakgrund

Nordea avser förenkla sin legala struktur genom att göra om dotterbankerna i Danmark, Finland och Norge till filialer i Nordea. Planerna offentliggjordes i samband med halvårsrapporten för 2015 och vid årsstämman den 17 mars godkändes fusionsplanerna som Nordeas styrelse tidigare beslutat om. Verkställandet av fusionerna, som bland annat

är villkorat av godkännanden, tillstånd, samtycken och andra beslut av myndigheterna i varje land, beräknas äga rum i början av 2017.

Filialiseringen görs för att uppnå en förenklad legal struktur, vilken, enligt Nordea, bör ge skalfördelar och effektiviseringar inom en rad områden, såsom bolagsstyrning, kapitalhantering samt processer för tillsyn, återhämtnings- och resolutionsplanering.

Övergången till filialer innebär ingen förändring av Nordeas geografiska närvaro. Koncernen kommer dessutom även med den nya strukturen att innehålla flertalet utländska dotterbolag. Nordeas övriga dotterbolag, däribland det svenska hypoteksbolaget Nordea Hypotek och Nordeas ryska verksamhet, berörs inte. De dotterbolag som i dagsläget ägs av NBD, NBF, NBN kommer också fortsättningsvis att kvarstå som egna juridiska personer, men i och med att respektive moderbank fusionernas med Nordea kommer dessa istället att bli direkt underställda det svenska moderbolaget.

Då det inte är möjligt för Nordea att erhålla tillstånd att emittera säkerställda obligationer enligt finsk lag, ska den finska hypoteksverksamheten enligt plan avskiljas ifrån NBF och läggas i ett nytt finskt dotterbolag.¹ Således kommer, efter ett eventuellt genomförande av Nordeas fusionsplaner, all utgivning av säkerställda obligationer att ske via hypoteksbolag i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

Konsekvenser ur ett resolutionsperspektiv

Utökat ansvar för resolutionsplaneringen

För alla banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av lagen om resolution ska resolutionsplaner upprättas. Dessa planer ska, utöver en kartläggning av institutet, redogöra för den huvudsakliga resolutionsstrategin samt en bedömning av huruvida denna kan genomföras utan att orsaka en allvarlig störning i det finansiella systemet (en s.k. resolutionsbarhetsbedömning).

Riksgälden har i sin roll som samordnande resolutionsmyndighet det övergripande ansvaret för resolutionsplaneringen avseende Nordeakoncernen. Riksgäldens ställning i detta hänseende kommer inte att ändras med anledning av Nordeas planerade fusioner. Däremot kommer Riksgäldens direkta planeringsansvar även att omfatta verksamheterna i nuvarande NBD, NBF och NBN om filialiseringen genomförs. Nordeas resolutionsplan kommer att behöva anpassas till den nya strukturen, med justeringar av framförallt kartläggningen av kritiska funktioner och tjänster, interna och externa sammankopplingar samt vissa aspekter av resolutionsbarhetsbedömningen. Då de fusionerade dotterbolagen kommer att klassas som ”betydande filialer”, kommer resolutionsplanens omfattning sannolikt inte att ändras i någon större utsträckning.

¹ Detta tillståndsärende hanteras av ECB/SSM.

Oförändrad sammansättning av resolutionskollegiet

För gränsöverskridande institut ska resolutionsplaneringen ske i resolutionskollegier, motsvarande de som hanterar frågor rörande tillsynen. Inom ramen för kollegierna ska gemensamma beslut fattas om resolutionsplanen, fastställandet av minimikravet på eget kapital och nedskrivningsbara skulder (MREL) samt resolutionsbarhetsbedömningen. Nordeas resolutionskollegium består, utöver svenska myndigheter, av representanter från Danmark, Finland, Norge, Estland, Lettland, Litauen, Luxemburg samt bankunionens centrala myndigheter och Europeiska bankmyndigheten (Eba).

Nordea kommer även efter de planerade fusionerna att bedriva gränsöverskridande verksamhet i både filial- och dotterbolagsform, vilket innebär att Nordeas resolutionskollegium kommer att kvarstå. Nordeas hypoteksdotterbolag i Danmark, Finland och Norge medför att resolutionsmyndigheterna i dessa länder också fortsättningsvis kommer att vara behöriga att fatta gemensamma beslut i kollegiet. Därutöver har de danska, finska och norska myndigheterna en roll som representanter för den betydande filial som uppstår i respektive jurisdiktion i och med verkställandet av fusionsplanerna. Så som Riksgälden valt att organisera arbetet i kollegierna bereds även filialländernas resolutionsmyndigheter möjlighet att delta i förberedelserna av de slutgiltiga besluten då de får delta i det s.k. ”core college”. Filialländernas resolutionsmyndigheter har däremot ingen rätt att delta i resolutionskollegiets formella beslutsfattande.

Sammanfattningsvis kommer sammansättningen av Nordeas resolutionskollegium att vara oförändrad efter de planerade fusionerna genomförts. Likaså kommer Danmark, Norge och Finland också i en filialstruktur att ha ett inflytande över gemensamma beslut, om än i mindre utsträckning.

Positivt för Nordeas resolutionsbarhet

Resolutionsbarhetsbedömningen ska ta ställning till möjligheterna att genomföra den huvudsakliga resolutionsstrategin utan betydande direkta eller indirekta negativa spridningseffekter för övriga finanssektorn eller ekonomin i stort. Bedömningen ska beakta en rad aspekter, såsom finansiella resurser, operationell kontinuitet, informationstillgång och koncernens komplexitet. Vidare ska prövningen omfatta den operationella kapaciteten hos resolutionsmyndigheter och andra berörda myndigheter samt deras förmåga till gränsöverskridande koordinering av resolutionsplanering och, i det fall ett institut fallerar, exekvering.

I valet av huvudsaklig resolutionsstrategi ska resolutionsmyndigheterna, utöver att ta ställning till vilket eller vilka resolutionsverktyg som ska tillämpas, identifiera vilken eller vilka koncernenheter som ska bli föremål för resolutionsåtgärderna. Med en strategi med en ingångspunkt (”single point of entry”, SPE), ingriper den samordnande resolutionsmyndigheten på moderbolagsnivå. Resolution med flera ingångspunkter (”multiple point of entry”, MPE) innebär att åtgärder riktas mot flera legala enheter.

Nordeas verksamhet är starkt integrerad över landsgränserna och flertalet kritiska funktioner och tjänster sköts centralt. Riksgäldens preliminära bedömning, med hänsyn tagen till affärsmodellen, är att en SPE-strategi är mest lämplig. Med denna utgångspunkt, skulle en filialstruktur öka Nordeas resolutionsbarhet – allt annat lika. Ett mindre antal legala enheter innebär att färre, interna såväl som externa, operationella, finansiella och legala sammankopplingar måste resolutionssäkras. Likaså försvinner behovet av MREL på nuvarande NBD, NBF och NBN. Vidare reduceras risken för särskiljning av bättre positionerade dotterbolag (s.k. ”ring fencing”) i en krissituation. Då Nordeas nya legala struktur även fortsättningsvis kommer att inbegripa utländska hypoteksbolag, där ett eller flera dessutom kan komma att klassas som ”Domestic Systemically Important Financial Institutions” (D-SIFI), elimineras dock inte risken för särskiljning fullständigt.

Riksgäldens bedömning är att Nordeas planerade fusioner sammantaget leder till en lägre grad av komplexitet och ökar sannolikheten för ett möjligt och effektivt resolutionsförfarande.

Resolutionsreserv och resolutionsavgifter

Hantering av banker i kris ska enligt lagen om resolution i första hand finansieras genom att förluster och kostnader för återkapitalisering bärs av aktie- och fordringsägare. Under extraordinära omständigheter kan dock extern finansiering krävas. För detta ändamål har en resolutionsreserv inrättats. Ett skäl till att det kan krävas medel ur resolutionsreserven för att möjliggöra resolution är att vissa skulder måste undantas från nedskrivning och konvertering av stabilitetsskäl. Reserven kan också komma att användas för att garantera de nya skulder som ges ut av ett institut i resolution. Riksdagen har beslutat att en del av den befintliga stabilitetsfonden ska föras över till den nya resolutionsreserven. Därutöver finansieras reserven med avgifter som betalas av de institut som omfattas av lagen om resolution. Det samlade årliga avgiftsuttaget till reserven har i Sverige fastställts till 0,09 procent av det totala underlaget.

Direktiv 2014/59/EU (krishanteringsdirektivet) kräver att medlemsstater ska bygga upp nationella resolutionsfonder som uppgår till åtminstone 1 procent av garanterade insättningar till årsskiftet 2023-24. Den svenska implementeringen är mer ambitiös och innebär istället att resolutionsavgifter enligt den nuvarande modellen ska tas ut årligen till dess en nivå motsvarande 3 procent av garanterade insättningar har uppnåtts. Med Nordeas nuvarande bolagsform kommer resolutionsreserven att uppnå denna nivå om 4-5 år. Därefter kommer den svenska resolutionsreserven även fortsättningsvis att fyllas på genom ett årligt uttag av en riskavgift, för vilken modellen ännu inte utarbetats. Även här skiljer sig det svenska genomförandet åt från krishanteringsdirektivet, som inte ställer några krav på fortsatt finansiering när målnivån är uppnådd.

Då utformningen av finansieringen av den svenska resolutionsreserven skiljer sig från de länder där Nordea idag har dotterbolag, kommer en filialstruktur sannolikt att innebära en ökning av koncernens totala årliga avgift.

Högre samlat resolutionsavgiftsuttag

I det fall fusionsplanerna genomförs, medför Nordeas utökade balansomslutning att avgiftsunderlaget, och därmed det årliga avgiftsuttaget, ökar kraftigt.² Denna avgiftsökning kommer naturligtvis till största del att bäras av Nordea, men kommer också delvis att påverka avgifterna för andra större institut. Detta beror på att avgiftsmodellen är konstruerad så att mindre institut får sina avgifter fastställda i enlighet med en schablonmodell, medan större får betala en avgift i proportion till den risk de utgör för systemet i stort. Detta får till följd att större instituts avgifter påverkas om det totala avgiftsunderlaget förändras, även om det egna avgiftsunderlaget är detsamma.

Oförändrat handlingsutrymme vid resolution

Med en eventuell filialisering övergår de garanterade insättningarna i de nuvarande dotterbankerna till moderbolaget. I och med denna ökning av volymen garanterade insättningar, ökar också avståndet till den svenska resolutionsresevens målnivå om 3 procent av garanterade insättningar. Då en resolutionsreserv av denna storlek möjliggör användandet av den alternativa beräkningsgrunden för att göra undantag från skuldnedskrivning, skulle detta kunna få konsekvenser för handlingsutrymmet i resolution.³ Det större finansieringsbehovet kommer emellertid uppskattningsvis att täckas av det högre årliga avgiftsuttaget. Således kommer den ungefärliga tiden som krävs för resolutionsreserven att uppnå 3-procentsnivån att vara densamma, även efter att Nordea genomfört sina fusionsplaner.

Mindre praktisk påverkan på kostnadsansvar i resolution*Skuldnedskrivning*

Avsikten med krishanteringsdirektivet är att förlusterna i resolution ska, som tidigare nämnts, hanteras genom att institutets aktie- och fordringsägare får sina innehav nedskrivna och/eller konverterade till aktiekapital (s.k. skuldnedskrivning eller ”bail-in”). Utifrån antagandet om en huvudsaklig SPE-strategi för Nordea, är gruppen investerare som skulle drabbas av en bail-in densamma såväl före som efter den planerade filialiseringen. Detta eftersom skuldnedskrivningsverktyget med en SPE-lösning tillämpas uteslutande på moderbolaget, d.v.s. funktionellt på samma sätt som i en filialstruktur.

Resolutionsreserven

Endast i exceptionella fall, som omgärdas av en rad regler och villkor, kan det bli aktuellt att tillskjuta extern finansiering för att täcka förluster och återkapitaliseringsbehov. För att resolutionsreserven ska kunna utnyttjas för förlusttäckning och återkapitalisering

² Regeringen har uppskattat det totala årliga avgiftsuttaget till den svenska reserven till 7 miljarder kronor med Nordeas nuvarande struktur.

³ Den alternativa beräkningsgrunden innebär tillgång till resolutionsreserven efter skuldnedskrivning motsvarande 20 procent av riskexponeringsbeloppet genomförts.

krävs att minst 8 procent av totala tillgångar, alternativt 20 procent av riskexponeringsbeloppet, först har skrivits ned.⁴

Baserat på Nordeas balansomslutning för koncernen vid utgången av 2015, motsvarar detta förluster på nära 500 miljarder kronor.⁵ För det teoretiska fall resolution av Nordea – denna höga tröskel till trots – skulle genomföras med medel ur resolutionsreserven eller andra offentliga medel kommer Sverige sannolikt att på egen hand få bära större delen av kostnadsansvaret även med Nordeas befintliga bolagsform. Detta eftersom krishanteringsdirektivet inte rymmer några bestämmelser om att det ska finnas gemensamma överenskommelser kring eventuell samfinansiering för det fall resolutionsreservernas medel skulle användas i detta syfte.

Artikel 107 i krishanteringsdirektivet innehåller däremot bestämmelser avseende den ordinarie användningen av resolutionsreserven, såsom att lämna ett bidrag till ett broinstitut eller att garantera ett i resolution försatt företags nya skuldförbindelser. Berörda medlemsstater ska, i enlighet med artikeln, i resolutionsplanen komma överens om hur respektive länders resolutionsreserver ska bidra till sådan finansiering i det fall en koncern försätts i resolution. I händelse av ett fallissemang ska denna finansieringsplan uppdateras, men får enligt krishanteringsdirektivet endast ändras om resolutionsmyndigheterna anser att omständigheterna är av en sådan art att en förändring är motiverad. I sin roll som samordnande resolutionsmyndighet, måste Riksgälden således nå en principiell ex-ante-överenskommelse rörande bördefördelningen i resolution. Då diskussionen om dessa aspekter ännu inte påbörjats har Riksgälden i dagsläget svårt att bedöma hur sådana överenskommelser kan komma att se ut.

Såvitt avser eventuella bidrag från finansieringsarrangemang i de medlemsstater som ingår i bankunionen kan Riksgälden konstatera att förordning (EU) nr 806/2014 ("SRM-förordningen") liksom det mellanstatliga avtalet medför ytterligare regler och beslutsprocesser för hur överenskommelser om samfinansiering ska kan ingås.⁶ Att en majoritet av Nordeas verksamhet med dagens struktur finns utanför bankunionen torde vara en ytterligare aspekt som måste vägas in i detta sammanhang.

Gällande kostnaderna relaterade till hanteringen av Nordea i resolution, är således Riksgäldens sammantagna bedömning att fördelningen av ansvaret i praktiken kommer att vara densamma oavsett om Nordea bedriver sin verksamhet i filial- eller dotterbolagsform.

⁴ Denna alternativa beräkningsgrund är endast tillämplig om resolutionsreserven uppgår till minst 3 procent av garanterade insättningar.

⁵ Beräkning baserad på 8 procent av totala tillgångar.

⁶ Europeiska unionens råd 8457/14:

(<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%208457%202014%20INTT>)

Oförändrad position avseende kapital, finansiering och likviditet

Kapital

Nordea eftersträvar att ackumulera allt tillgängligt kapital i moderbolaget. Med en filialstruktur skulle behovet av överföring av kapital med avseende på NBD, NBF och NBN försvinna. Då internationella överföringar av kapital mellan olika legala enheter kräver godkännande av lokala myndigheter, kan de planerade fusionerna sannolikt öka flexibiliteten i Nordeas kapitalhantering samt avlägsna behovet av MREL på nuvarande dotterbolagsnivå.

Finansiering

Då Nordeas moderbolag redan i nuläget är den huvudsakliga plattformen för utgivning av senior skuld, bör dessa finansieringsprogram inte ändras i och med filialiseringen. Vidare är det, enligt preliminära uppgifter från kreditvärderingsinstitutet, osannolikt att den nya bolagsformen skulle medföra någon förändring av koncernens kreditbetyg. Riksgäldens bedömning är därmed att Nordeas möjlighet att emittera nedskrivningsbara skulder, och följaktligen dess förmåga att efterleva kommande MREL-krav, inte kommer att påverkas av fusionerna.

Likviditet

Nordea har redan med nuvarande ordning en centraliserad likviditetsriskhantering. Den nya strukturen bör dock effektivisera hanteringen av denna. De nuvarande LCR-kraven på de danska, finska och norska dotterbolagen kommer inte att vara tillämpbara på filialerna. Den begränsning av överföring av likviditet, som kraven på dotterbolagsnivå resulterar i, försvinner därmed.

Vad gäller likviditetsförsörjningen i en krissituation ges generellt likviditetsstöd, som omfattar normala såväl som temporära utlåningsfaciliteter, normalt sett till både dotterbolag och filialer i de länder de bedriver verksamhet i. Medan filialer formellt även har samma möjlighet som dotterbolag att tillgå riktat stöd, är beslut om nödkrediter diskretionära. Mot bakgrund av att Nordeas samtliga nybildade filialer kommer att betraktas som systemviktiga i sina respektive världländer, är likväl frågan om likviditetsförsörjning i inhemsk valuta av vikt för de lokala centralbankerna.

Förebyggande statligt stöd

Utöver institutets aktiekapital och nedskrivningsbara skulder samt medel ur resolutionsreserven, återstår möjligheten, om än begränsad i den nya lagen, till finansiering genom förebyggande statligt stöd till livskraftiga banker och andra kreditinstitut.⁷ Medan införandet av krishanteringsdirektivet talar för en generellt förbättrad internationell samordning av åtgärder, omfattar det inte några regler om samfinansiering av de statliga stabiliseringsverktygen.

⁷ Lag (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut som den 1 februari 2016 ersatte lag (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.

Under finanskrisen 2008 införde regeringen ett garantiprogram med en total ram om 1 500 miljarder kronor för att underlätta bankernas och bolåneinstitutens upplåning. Programmet innebar förenklat att staten mot en avgift lovade att träda in om institutet inte kunde betala sina långivare. Dessutom infördes ett kapitaltillskottsprogram. Införandet av dessa program hade då inte någon effekt på svenska statens kreditbetyg. Om det vid en framtida finanskris införs liknande program för svenska banker kan en filialisering av Nordea medföra ett ökat garantiåtagande och därmed en ökad risk för staten för det fall garantierna skulle behöva infrias.

Konsekvenser för insättningsgarantisystemet och investerarskyddet

Ökat åtagande för insättningsgarantin

En filialisering innebär att Sverige övertar insättningsgarantiansvaret för insättare i Nordeas nuvarande dotterbolag i Danmark, Finland och Norge. Sverige kan även komma att överta ansvaret för insättare i de icke-EES-filialer som för närvarande skyddas av den finska insättningsgarantin (Shanghai, New York och Caymanöarna).

Den mängd garanterade insättningar som skulle tillföras det svenska garantisystemet medför ett ökat åtagande för den svenska insättningsgarantin. Insättningsgarantifondens tillgångar som andel av det totala åtagandet (f.n. ca 2,3 procent) skulle följaktligen minska.

Enligt regeringens proposition 2015/16:106 Förstärkt insättningsgaranti införs en lägsta målnivå för insättningsgarantifondens storlek på 0,8 procent av totala garanterade insättningar. Målnivån bedöms dock inte underskridas genom Nordeas filialisering och någon risk för att öka avgiftsuttaget för att återställa målnivån föreligger följaktligen inte. Däremot kommer det årliga avgiftsuttaget (i absoluta termer) att öka till följd av ökat avgiftsunderlag (garanterade insättningar).

Samtidigt som Nordeas avgifter till det svenska systemet ökar i absoluta termer upphör banken att betala avgifter till andra länders garantissystem. Vilken nettoeffekten blir för Nordeas del har inte närmare analyserats. I detta sammanhang bör också tilläggas att det inte är troligt att Nordea kommer hanteras inom ramen för insättningsgarantin, utan genom ett resolutionsförfarande. Det ökade åtagandet har därför i första hand bäring på avgifterna och inte lika mycket på den faktiska risken för ett infriande av garantin med avseende på Nordea.

Enligt det omarbetade insättningsgarantidirektivet ska den avgift som ett institut betalat till ett garantisystem de senaste 12 månaderna överföras till det övertagande garantisystemet då ett institut övergår från ett garantisystem till ett annat. Någon uppgift om huruvida detta i praktiken kommer att innebära att några medel faktiskt överförs till den svenska insättningsgarantifonden är oklart och kommer att bero på vid vilken tidpunkt filialiseringen sker och om något avgiftsuttag då har förekommit i de övriga garantisystemen under de senaste 12 månaderna.

Konsekvenser för övriga institut

Varje instituts enskilda insättningsgarantiavgift bestäms som en andel av institutets egna garanterade insättningar. Det totala årliga avgiftsuttaget ska dock alltid uppgå till 0,1 procent av totala garanterade insättningar. Avgiftsbelastningen riskjusteras så att institut med lägre risk relativt övriga institut betalar en lägre avgift. Institut med låg relativ risk betalar följaktligen en avgift som är lägre än 0,1 procent av de egna garanterade insättningarna medan institut med högre relativ risk betalar en högre avgift. För närvarande varierar avgiften mellan 0,06 procent och 0,14 procent av varje instituts garanterade insättningar.⁸

Till följd av att det totala avgiftsuttaget ska uppgå till 0,1 procent av totala garanterade insättningar kommer följaktligen den volym av garanterade insättningar som Nordea tillför det svenska garantisystemet genom filialiseringen också belastas med en avgift på i genomsnitt 0,1 procent. Det är dock inte säkert att avgiftsökningen enbart kommer att beröra Nordea till följd av den riskjustering som sker.

För det fall Nordea enligt gällande eller framtida avgiftsmodeller visar en lägre relativ risk (d.v.s. får en avgift som understiger 0,1 procent) kommer det att uppstå ett behov av att fördela den avgift som Nordea inte betalar (d.v.s. skillnaden mellan 0,1 procent och Nordeas fastställda avgiftsandel) på andra institut för att nå upp till ett totalt avgiftsuttag på 0,1 procent av totala garanterade insättningar. Analogt gäller det motsatta förhållandet om Nordeas riskjusterade avgiftsandel överstiger 0,1 procent. Filialiseringen kan därmed medföra att andra institut, särskilt de med hög relativ risk, riskerar att få betala en högre avgift trots att de vare sig förändrat sin risknivå eller ökat mängden egna garanterade insättningar.

Insättningsgarantins omfattning

Det nya insättningsgarantidirektivet, som implementeras i svensk lagstiftning den 1 juli 2016 genom proposition 2015/16:106, anger en harmoniserad ersättningsnivå för insättningar på 100 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta.

För insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro. Det medför att det, vad gäller ersättningsbelopp för insättningar, inte blir någon skillnad om man är filial eller dotterbolag till ett svenskt institut i exempelvis Finland eller Danmark. Genom detta tydliggörs att en insättare hos en svensk filial utomlands skyddas av ett ersättningsbelopp som är detsamma som värdlandets ersättningsbelopp.

De länder som har haft ett högre ersättningsbelopp än 100 000 euro får enligt direktivet behålla detta fram till 31 december 2018, därefter ska skyddet harmoniseras. Norge är

⁸ Gäller fram till och med avgiftsuttaget 2016. Ny avgiftsmodell införs 2017. Den totala årliga avgiften ska dock fortsatt uppgå till 0,1% av totala garanterade insättningar.

bundet av direktivet via ett separat EFTA-avtal. Norge får alltså enligt direktivet som längst behålla sitt högre skydd, som är 2 miljoner Nok, fram till årsskiftet 2018/2019.

Det föreligger också skillnader vad gäller skyddets omfattning mellan de olika länderna. Detta skulle kunna innebära att det finns kontoslag som omfattas av insättningsgarantin i de övriga nordiska länderna men som inte skulle omfattas av den svenska insättningsgarantin.

Investerarskyddet

Beträffande investerarskyddet förefaller det svenska skyddet genomgående vara generösare vad gäller storlek och/eller omfattning än övriga nordiska länder. Investerarskyddet kan dock inte utlösas med mindre än att Nordea försätts i konkurs *och* de tillgångar som mottagits med redovisningsskyldighet inte hanterats med separationsrätt och av någon anledning inte kan återlämnas. Med avseende på att Nordea betraktas som systemviktigt torde investerarskyddet aldrig aktiveras.

Vad beträffar avgiftsuttaget för investerarskyddet tillämpar Sverige ingen ex-ante fondering utan eventuella kostnader fördelas ex-post enligt varje instituts andel av samtliga skyddade tillgångar. Administrativa kostnader faktureras årligen och delas lika mellan instituten. Den administrativa kostnaden för Nordea kommer följaktligen inte att förändras till följd av filialiseringen. Vad Nordeas ökade andel av totala skyddade tillgångar kan medföra i förlängningen är svårt att analysera utöver att Nordea rimligen får bära en större andel av kostnaderna för ett framtida ersättningsfall. De totala kostnaderna hänförliga till investerarskyddet har dock i ett historiskt perspektiv varit förhållandevis låga.

I detta ärende har riksgäldsdirektör Hans Lindblad beslutat efter föredragning av Rebecka Rothstein. I den slutliga handläggningen har även Tom Andersson, Helena Persson och Charlotte Rydin deltagit.

Hans Lindblad

Rebecka Rothstein